

הלכות סבה סימן תרבו

קדם בין שהסכה נקמה, בין שענפי האילן מכוננים כנגד סכך הקשר: הגה (ז) מיהו, אם השפיל הענפים למטה ונרכן עם הסכך (ח) שאינו (ג) נקרין, בטלן ונתפסה פשרה (הרא"ש והר"ן). וכן אם הניח סכך הקשר על סכך הפסול (ט) מקרי ערוב וכשר (מרדכי פ"ק דסוכה). (י) אכל אם הענפים כנגד האויר שפין הסכך הקשר (*א) שהסכה הרבה (יא) שאפלו ינטל נגד האילן נשאר כשעור (טור), כשרה, הואיל וצל הקשר הוא מרבה מחמתה, (יב) שאפלו אם ינטל האילן יב: (יג) אם קצץ האילן ובכל זה לא שאני לן בין קדם האילן לקדם הסכך, דין אחד להם: (יד) אם קצץ האילן להקשירו ולהיות הוא עצמו מהספוף, פשר, והוא ישניענעו שיהבה כל אחד לבדו (ד) ומניחו

באר היטב

בין שהיה קדם זמן האסור, ועי' סימן תמב ותמו מש"ש: (ג) נקרין. ואפלו נקרין נמי שרי בין שצלתה מרבה, מ"א, ע"ש: (ד) ומניחו.

משנה ברורה

ואם-כן מן הסכך הנשאר הוא רק חמתו מרבה מצלתו, ועם הסכך של האילן אינו יכול להצטרף אף שיהיה על-גידוה צלתה מרבה מחמתה, דהא סכך פסול הוא: (ז) מיהו, אם השפיל הענפים וכו'. ובהו מהני אפלו אם אין הסכה צלתה מרבה מחמתה בלא האילן, וקמו לדעה ראשונה ב"ח" (ו) וכמה אחרונים, ולכן סים הרמ"א שאינו נקרין, דאם היה סכך הסכה בעצמה צלתה מרבה מחמתה, אפלו נקרין שרי לפי מה שכתבנו לקמה. (ח) ויש אומרים דלדעה אחרונה זו לא מהני אפלו בשהשפיל, אלא-אם-כן סכך הסכה צלתה מרבה מחמתה בלא האילן, ולמעשה נכון להחמיר בנתינהו: (ח) שאינו נקרין. ואם היה צלתה מרבה מחמתה, (ט) אפלו היו נקרים (י) או היו מנחים זה על-גבי זה ממש שרי בין שהם מרבים מסכך האילן, (יא) ויש חולקין על זה: (טו) מקרי ערוב וכשר. והנינו (יג) כשהיה הסכך הקשר מרבה על הפסול. (יג) ואם היו נמנין על הסכה כל אחד ואחד בפני עצמו ואין מערבין כלל אלא זה בצד זה, אין צריך שיהיה בפשר רב כנגד הפסול, אלא אפלו אם הם מקצה על מקצה גס-כן הסכה כשרה, והוא הלכה למשה מסיני, אלא מפני שאי אפשר לצמצם יש להעדיף מעט, כמו שיתבאר בסיומן תולא סעוף ח, עין שם: (י) אכל אם הענפים וכו'. ומנינו (יד) שפון הענפים לא יהיה צל הרבה, וחמתה מרבה מצלתה: (יא) שאפלו ינטל נגד האילן וכו'. ומשמע מן הפוסקים דחשביון לסכך שפנגד האילן פסול, (טו) ועל-כן אין להקשיר אלא-אם-כן הוא פחות מארבעה טפחים בסכה גדולה⁽¹¹⁾ או פחות משלשה טפחים בקטנה: (יב) שאפלו אם ינטל האילן וכו'. ורצה לומר, דלא תקשי: מאי הוי אם הענפים הנגד האויר, הלא על-כל-פנים מסכים האילן והסכך על הסכה, ולזה אמר שאפלו אם ינטל וכו', הנינו דלא הועיל האילן כלום, דבלאו צל דידה יש צלתה מרבה מחמתה מן הסכך גופא, ולאפוקי מן ענפי האילן לא הוי כי אם חמתה מרבה מצלתה, וכנ"ל בסעוף-קטן י: ב (יג) אם קצץ וכו'. ורצה

באור הלכה

בפרי מגדים⁽¹²⁾, ומכל מקום בשעת הדחוק שאין לו סכה אחרת וגם אי אפשר לו לתקן סכה זו להקשירה, יש לסמוך על סכרא הראשונה וכן כתב באלה רבה והגר"ן: * מקרי ערוב וכשר. לדעת הפג"א אברהם בסעוף-קטן ד בעינו בזה שיהיה בסכך הקשר צלתה מרבה מחמתה, דאי לא הכי אף שהוא מרבה מן הסכך-פסול לא מהני, ולדעת שארי אחרונים שהסכימו דכונת הרמ"א להקל בהשפלת הענפים למטה שיהיה פשר על-גדי צרוף עם הסכך-פסול צלתה מרבה מחמתה ורק בעינו שיהיה יותר מן הסכך הפסול, גם בעינו על כן הוא. ונלכל הפרושים, אם על-גדי הסכך-פסול לבר יהיה גס-כן צלתה מרבה מחמתה אז פסולה הסכה אף אם הסכך-כשר מרבה מהן, וקמו שכתבנו במשנה ברורה סעוף-קטן ב. אמנם בעדיף דינו דהרמ"א שהעתיק מהפדוכי דמקרי ערוב, תמה על זה בספר חמד-משנה, דאם-כן יש חלוק, דאם הסכך כשר תחת הפסול בעינו ערוב ודאם שלא יהיו נקרין, וקמו שכתב החמבר, ואם הקשר למעלה על הפסול לא בעינו ערוב אלא בהשפלה בעלמא סגי, והאר"ן בזה ורובים דאין לחלק בזה, ודעתו דהמורדכי ותר' שמשון מקוצי לא סבירא להו כפרוש רש"י ותוספות שפרשו 'חבטן' הנינו שערבן, אלא שפרושו שהשפילן למטה, ועל-פי זה כתב המורדכי: מורי הרי פרוץ היה מנהג להשיים הערבה עליהם, וענינו הוא דחבריא לה כל שמנחים זה על-גב זה הנינו חבטה, והכי משמע, דכתב שם: אי נמי שזקוף הערבה מן הסכך ללאט"ש הוי נמי חבטה, ועל-הפירוש דסבירא לה כל שנועצים זה בזה הוי חבטה בכל גוני (עיי' בב"י). אבל לא נתפח לחלק בין הקשר למעלה או הפסול, ולפי זה לדין דנקמא לן דבעינו ערוב ודאם אין לחלק כלל בין אם הקשר למעלה או למטה, לעולם בעינו ודאם שיתערבו דלחוי בטול מעליא, וכסתמת כל הפוסקים שלא חלקו בכך, עד כאן לשונו. ועין במאמר-מרדכי שגם הוא האריך בעינו זה ונעלה גס-כן מהחמיר משה, דכבנו פרוץ ורבנו שמשון מקוצי פליגי על הא דרש"י ותוספות וסבירא להו דכיון שפנחים זה על-גב זה מקרי חבטה וערוב. היצא מדבריו, ולפי זה לרש"י ותוספות דלא מקרי זה בשם ערוב, בעינו שיהיה בסכך הקשר צלתה מרבה מחמתה ודנה מהני לדידהו אפלו הפסול מבדל ומרחק למעלה הרבה, ונקמצא דבזה משה-נפישך כשר הסכה לרש"י ותוספות מפני שצלתה מרבה מחמתה, ולאבי-העזרי דלא מהני צלתה מרבה מחמתה ואפלו כשיושב בצל סכה, מפני שהאילן מצל למעלה, וכל-שכן כשיושב בחלקו אילן. הלא מקרי זה בשם ערוב, אם מסיק במאמר-מרדכי: * או שהסכך הרבה שאפלו וכו'. עין בט"ז שהאריך בעינו זה הרבה ודעתו דרבנו יחיאל מחמיר אף באפן זה, דמקרי חתך שני סככים, ודעתו

לומר, אף שמתחלה הדלה האילן על הסכה לסכך בו והוי סכך פסול, דמחבר הוא, לא מקרי זה תעשה ולא מן העשוי, כיון שלבסוף קצצו לשם סכוף, הוי עשיה מחדש וכשר אפלו אין שם שום סכך אחר, ומכל מקום בקציצה לבר לא מקרי עשיה גמורה כיון שלא קצצו קדם שהדלה, ועל-כן צריך לנענע גס-כן אחר הקציצה⁽¹³⁾, שנמצא כאלו אותה שעה מניחם במקומותיהם: (יד) ומניחו⁽¹⁴⁾. לשם (טו) צל, ואין צריך להניחו לשם סכה. אם תחב יחור של אילן בארץ עם ענפים ועלים הרבה לשם צל על הסכה, כשר⁽¹⁵⁾, ואם שלא לשם צל, וכשהגיע זמן

שער הציור

(1) חמיר-משה והנהר-שלום ובגדי-ישע ובית-מאיר, ודלא כמגן-אברהם. ומה שהביא בשם הר"ן, פתבו דאינו מוכח מר"ן מידי, וגם מהרא"ש אינו מוכח כלל, ולא נשאר לנו רק מה שהביא בשם המגיר-משנה (הינו מה שכתב בשם הרמ"ן) ורבנו יצחק, וכתבו דאדברה מן הרא"ש וטור ושלחן-ערוך שלא הביאו רק לדעה אחרונה לא מהני בשל אפלו עם הסכה צלתה מרבה מחמתה, ומשמע בשאר דברים דהינו בשכתבן מודו גם להדעה ראשונה, וכן מוכח מן הרמ"א שכתב שאינו נקרים, ודלא כמגן-אברהם שכתב דלשנא דהרמ"א אינו מדקדק, וכן הגר"א כבאורו פתב שדברי הפג"א אברהם בסעוף-קטן ד צריכים עיין גדול: (2) מגן-אברהם, ואף דבדברי הרמ"א מוכח בנתינהו דהני אחרונים הנ"ל, מכל מקום בעקר הדיון מצאתי בזה דעות בין הראשונים, ככל-בו הלכות סכה כיון העושה פחתו תחת האילן, שפתם שם מתחלה כדעת אבי העזרי (שהוא הדעה האחרונה ששבשלחן-ערוך), וכתב דאפלו בשכתבן לא מהני אלא-אם-כן כשהסכה צלתה מרבה מחמתה בלא האילן, ודעת הר"ש להקל בזה, עין שם, ואם-כן הרי יש לנו שלשה שמחמירין בזה: המגיר-משנה הרמ"ן ורבנו יצחק ודעת אבי העזרי ודעתו ראשונה שכתב-בו, ולכן סימתי שלמעשה נכון להחמיר בנתינהו: (3) מגן-אברהם: (4) פרי-מגדים, דאם לא היה זה על-גבי זה ממש אלא קצת חלל ביניהם, כדאי לדעה זו האחרונה אסור אפלו צלתה מרבה מחמתה, דכל סכך שפנגד ענפי האילנות כמאן דליחא דמאי: (5) חמיר-משה: (6) אחרונים: (7) מגן-אברהם ויש"א: (7) דאי לאו הכי הלא מבאר בריש הסימן דפסול: (8) אחרונים בשם הר"ן: (9) מגן-אברהם ויש"א:

הלכות סֵפֶה סִימָן תרבו

ביאורים ומוספים

השני, דעת הגר"י קניבסקי (ארחות רבנו ח"ב עמ' ריד) שיתכן שכשאינן מגביהים את כל הענף בבת אחת אין הדבר נחשב כנענוע המועיל להכשיר את הסכך. וכן דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש ח"ג פכ"ה אות כו), והוסיף, שאף בסכך העשוי כמקשה אחת, כגון מחצלת, צריך להגביה את כולו בבת אחת. מאידך, דעת הגר"י קרליץ (חוט שני סוכות עמ' קצה) שיכול להגביה בתחילה צד אחד, ולאחר מכן להגביה את הצד השני.

ומה שכתב השו"ע (וכן במשנ"ב להלן ס"ק יח) 'שיגביה כל אחד לבדו', דעת הגר"י קניבסקי (ארחות רבנו שם) הגר"ש אלישיב (אשרי האיש שם) והגר"י קרליץ (חוט שני שם), שאין כוונת השו"ע שצריך בדוקא להגביה כל ענף בנפרד, אלא שאפשר להגביה כל אחד לבדו, ואין צריך להגביה את כל הסכך כולו כאחת, אבל מותר גם להגביה כמה ענפים ביחד [וראה שו"ת שבט הלוי ח"ח סי' קמ].

ושיעור ההגבהה הנצרך על מנת להכשיר את הסכך, מבואר בשו"ע הרב (סי' תרכט ס"ב) שיש להגביה מעט. וכן דעת הגר"ש אלישיב (אשרי האיש שם) שאין שיעור ההגבהה, הדי בכך שמגביה את הסכך מעט ממקומו כדי להכשירו. מאידך, דעת הגר"י קרליץ (חוט שני שם) שצריך להגביהו טפח, וכן דעת הגרא"ל שטיינמן (שלמי תודה סוכות סי' לג אות א) שאם מניחו באותו מקום צריך להגביה טפח, אלא שאם מניחו במקום אחר די בפחות.

ולענין מי שרוצה לסכך בחבילה שהעלה לגג כדי שתתייבש, שמוותר על ידי שמתיר אותה ומנענע, כתב לקמן (סי' תרכט ס"ק מד) שהנענוע הוא להוויז את הסכך ממקומו (כדעת הב"ח שם אות י), וראה מה שכתבנו שם בביאור דבריו.

15) ואף שהסכך מחובר לארץ ותקוע בו, כתב בשו"ת תרומת הדשן (ח"א סי' פט) שאינו פסול, מפני שסכך שהיה תלוש וחיברו אינו נחשב כמחובר כל עוד אינו גדל בקרקע כאילן [וראה מה שכתבנו לקמן (סי' תרכט ס"ק לז)].

ואף שלענין פריסת סדין על גבי הסכך, כתב השו"ע לקמן (שם סי' ט) שלכתחילה אין לעשות כן כשאינן ניכר לכל שמכוון בזה כדי להגן, ואם כן גם בענינו לכאורה יש להחמיר מחמת שהיחור נראה כמחובר, כתב הגר"ש אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ג סי' קנא אות ג עמ' רא) שיתכן שמדובר בשניכר שאינו מחובר, ונשאר בצ"ע.

[משנ"ב ס"ק ח]

יג' שחולקין על [10].

10) וכן דעת החו"מ (א"ח סי' קג ס"ק יד) שאין להכשיר כשהסכך הפסול ניכר, וכתב השו"ת הלכות (סי') שנראה שהחמיר החו"מ גם כשהם מונחים זה על גב זה, כיון שהסכך הפסול ניכר, והניח בצ"ע.

[משנ"ב ס"ק יא]

יג' על-כך אין להקשיר אלא-אם-כן הוא פחות מארבעה טפחים בקצה גדולה[11].

11) ולענין שינה ואכילה תחת סכך פסול לכתחילה, כתב לקמן (סי' תרלב ס"ק א) שיש להחמיר גם אם רוחבו פחות מארבעה טפחים, כל שהוא שלשה טפחים לפחות.

[ביה"ל ד"ה ויש אומרים]

על-פי הפלל הדין דבשני ישיאומרים פסק השלחן-ערוך פהשני, גם הכא פסק לחמרא פדעת אבי העזרי, וכן כתב גם-כן בפרי"מגידים[12].

12) שם (א"א ס"ק ד) כתב, שבשני יש אומרים הלכה כדעה השניה, ובפרט בענין דאורייתא [שיש להחמיר]. אמנם, בסוף הפתיחה כוללת (כללים בשו"ע אות בא) כתב הפמ"ג שלענין דאורייתא יש לנהוג כדעה המחמירה, ולענין דרבנן כדעה המקילה [וראה משנ"ב לעיל (סי' תריב ס"ק ח וסי' תקסו ס"ק ח)].

[משנ"ב ס"ק יג]

יג' על-כך צריך לנענע גם-כן אחר הקציעה[13].

13) ולגבי תיקון בית המקודה בנסרים לסוכה, כתב לקמן (סי' תרלא ס"ק כד) שאף שמשמע ברא"ש ובשו"ע שדי בהסרת המסמרים, מ"מ הרבה ראשונים כתבו בפירוש שצריך גם לנענע.

[משנ"ב ס"ק יד]

המניח[14] וכו', אם תחב יחור של אילן בארץ עם ענפים ועלים הרבה לשם צל על הסכה, פשוט[15].

14) וכשמגביה את הסכך, האם יש להגביה את כל הענף בבת אחת או שדי להגביה בתחילה את צידו האחד ולאחר מכן את צידו

הלכות ספח סימן תרכו

ביאורים ומוספים

ארבעה טפחים, החשש שיפסול הלבד שבטורגים הוא מן הדין, ולא רק משום חומרת הבי"ח.

דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני שם), שאף הרוצה להחמיר לכתחילה לגבי סוכה שתחת חבלי כביסה או סורגים לחוש לדעת הבי"ח, אינו יכול לחייב את שכניו להסירם, ובפרט יש להקל מפני שיתכן שאף הבי"ח לא החמיר אלא לגבי 'לטש' הקשורים זה לזה שהם כסולם, אך לא בחבלי כביסה וסורגים, וכן דעת הגרי"ש אלישיב (הלכות) חג בחג סוכה פ"ט הע' 17, אשרי האישי ח"ג פ"ה אות כא-כג) שהרוצה להחמיר אינו יכול לחייב את שכניו להסירם, והוסיף, שאפשר אף לברך ברכת 'לישב בסוכה' על הישיבה שם, והרוצה להחמיר כדעת הבי"ח, יניח קצת סכך לאורך הסורגים או על גבי חבלי הכביסה נאינו צריך להניחו ביניהם, כמבואר במשני"ב כאן ובשעה"צ (ט"ק כה) שאף כשמניח על גבי הסכך הפסול הוא מתבטל.

19) ואף שמעמיד את הסכך על גבי דבר הפסול לסיכוך, ומבואר לקמן (סי' תרכט ס"ק כב וסי' תרל ס"ק נט) שלכתחילה אין לעשות כן, מחשש שמא יבוא לסכך במעמיד עצמו, מבואר בשו"ת אגרות משה (א"ח ח"ג סי' עה) על פי דברי המג"א (סי' תרכט ס"ק ט) שבאופן שעוסק להכשיר את הסוכה על ידי סיכוך על גבי ה'לטש' יש להקל, כיון שעל ידי כך יש לו היכר שאינו יכול לסכך ב'לטש' עצמם, ובפרט שפסול ה'לטש' בסוכה אינו אלא משום גזירה מדרבנן שמא יסכך בהם עצמם (וראה מה שכתבנו לקמן (סי' תרכט ס"ק כה)).

ולענין סכך המונח על גבי קורות בטון שרוחב כל אחת מהן שני טפחים וביניהן יש הפרש איור פחות משלשה טפחים, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ג סי' עד) שהסוכה כשרה, שאף שהעיקר להלכה כאן שהסכך הכשר שנמצא כנגד הפסול נחשב כאילו אינו, והשו"ע לקמן (סי' תרלב ס"ד) הסתפק לגבי סכך פסול ברוחב שני טפחים שבצד סכך פסול אחר ברוחב שני טפחים וביניהם יש איור פחות משלשה טפחים, שמא מצטרפים הם זה לזה ונחשבים כסכך פסול ברוחב ארבעה טפחים, הפוסל בסוכה, מ"מ בענינו יש לצרף את הדעה הראשונה שבשו"ע לעיל (סי"א), שמכך עליה הביה"ל שם ד"ה וי"א בשעת הדחק, לצד בשו"ע בסי' תרלב שם שאין מצרפים את שני הסככים הפסולים לפסול בארבעה טפחים, ולהכשיר משום ספק ספיקא. והוסיף, שיש לצרף עוד את דעת הפוסקים שהגנת סכך כשר על גבי קורות הבטון נחשב כ'חבטן', ומתבטל הפסול ברוב הכשר, ובדאי שאם גם יניח סכך כשר בין קורות הבטון, מבטל הוא בכך את הלבד שביניהם, וכשרה הסוכה אף לכתחילה.

[שעה"צ ס"ק כב]

וקמו שכתבנו במשנה ברו"ח לקמן סימן תרלכ"ב.

20) שם (סי' א) כתב שיש פוסקים הסוברים שאף כשהסכך הפסול אינו רחב אלא שלשה טפחים, אסור לישון תחתיו, וסיים, שיש להחמיר בזה לכתחילה.

[משנ"ב ס"ק יח]

צריך לפתח הגגות ולנענע כל הסכך.

21) ואם שכח למנע את הסכך עד כניסת החג (ובחג אסור הדבר), כתב הקפ החיים (סי' לו) שנראה שיש לסמוך על המתירים ללא נענוע, ואף לברך על הסוכה, מפני שדין זה אינו אלא חומרא בעלמא.

[ביה"ל ד"ה או]

אין על הפחתוה שם ספח תחת ספחה.

16) אמנם, לענין חלונות או לחות זכוכית הנמצאים מעל גבי הסכך, כתב בספר מקראי קודש (סוכות ח"א סי' כב) שכיון שזכוכית פסולה לסיכוך (וראה מה שכתבנו במשני"ב לקמן (סי' תרכט ס"ק ד)), יש לומר שפוסלת היא את הסכך שתחתיה, ואף על פי שאינה עושה צל בסוכה מ"מ נחשבת כסכך, שהרי מועילה להגן מפני הגשמים, ולפיכך נחשב הסכך שתחתיה כסוכה תחת סוכה. מאידך, דעת החו"א (ארחות רבנו ח"ב עמ' ריח) שזכוכית נחשבת כאיור ולא כסכך פסול, ולפיכך צידד לגבי סוכה המכוסה בזכוכית עם נקבים (כדי שיוכל גשם לעבור דרכה, שאם לא כן הרי מבואר במשני"ב לקמן (סי' תרכט ס"ק מט וסי' תרלא ס"ק ו) שהסוכה פסולה, שאם סיכך על גבי הזכוכית בסכך כשר, הסוכה כשרה, אף על פי שרובה מכוסה בזכוכית. וראה מה שכתבנו במשני"ב לקמן (סי' תרכט ס"ק ד).

[שעה"צ ס"ק יז]

ומגן אבקהם קטני קטן ז חלק משעם אחר.

17) דבריו הובאו להלן (סי' כו).

[משנ"ב ס"ק יז]

ש"היה נ"ח בין העצים העקים בין אהד לחרו קשעור שלשה טפחים¹⁸ וכו', אכל אם מספק על גבי הלאטע"ש, אף-על-פי שהן סמוכין זה לזה פחות משלשה טפחים הרי זו כשורה¹⁹.

18) והטעם שצריך ביניהם שיעור שלשה טפחים, כתב בשעה"צ (סי' כג) שיש לחוש לדעת הבי"ח שהחמיר משום חשש לבד. אמנם, לקמן (סי' תרלב ס"ק ב) כתב בשם הטור (שם בשם התוס' (סוכה יו, א) והרא"ש (שם פ"א סי' לג)), שאם הסכך הפסול עצמו, בלא האיור שביניהם, אינו רחב ארבעה טפחים [בצירוף רוחב כל הקנים הפסולים], אינו נחשב כסתום, מפני שאין אומרים לבד להחמיר. וביאר הגר"נ קרליץ (חוט שני סוכות עמ' קצד) שיתכן שלא החמיר הבי"ח אלא בענינו, שה'לטש' מונחים באופן שמחוברים וקשורים זה לזה, וכפי שכתב הבי"ח עצמו בשם שו"ת הרשב"א שיש מחמירים לגבי סולם שמסככין עליו, מפני ששליבות הסולם קשורים זה לזה, ולפיכך הלבד מחשיבם כקרובים זה לזה, אך באופן שה'לטש' אינם קשורים זה לזה, יתכן שאף הוא מודה לדברי הטור המבואר במשנ"ב שם, שאין אומרים לבד להחמיר (וראה מג"א ס"ק ו, ומה שכתבנו לקמן (סי' תרכט ס"ק מה)).

וסוכה הנמצאת תחת חבלי כביסה שאינם מרוחקים שלשה טפחים זה מזה, כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' נו) שהמחמיר לחוש לדעת הבי"ח יסיר את חבלי הכביסה, כיון שסמוכים הם זה לזה, ועל ידי לבד נחשבים כסכך רחב פסול. מאידך, הגר"ש אויערבך כתב (שו"ת מנחת שלמה מהדו"ק סי' צא ס"ק יט) שכיון שדברי הבכורי יעקב שחשש לדעת הבי"ח אינם אלא חומרא בלבד, יש להקל בענינו, שכן חבלי הכביסה אינם מיועדים להיות קרובים ומחוברים זה לזה, אלא תשמישם הוא על ידי שיש רווח ביניהם, על פי המבואר בחי' הריטב"א (עירובין י, ב) שדבר שעומד להיות פתוח לעולם ונעשה לשם כך, אין אומרים בו לבד. אכן, לענין סורגים הבולטים מחלון על גבי סוכה, דעתו (הליכות שלמה סוכות פ"ח ארחות הלכה הע' 74) שאין חבלי הקל מטעם זה, כיון שמיועדים לטגור את הפרצה, ולפיכך יעקב (שם) להניח בחללים שבין הסורגים סכך כשר, וכשרוחב כל הברזלים שבטורגים הוא בשיעור

